

## نقش "حکمرانی نوین" و فرهنگ سازمانی در کاهش فساد اداری

سیده فاطمه شفیعی پور

دانشجوی دکتری مدیریت دولتی (مدیریت تطبیقی و توسعه)، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر، قائم شهر، ایران  
Shafiepour.sf@gmail.com

### چکیده

فساد اداری، پدیده‌ای است که در دنیای امروز به ویژه در کشورهای در حال توسعه، به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل در سر راه پیشرفت جامعه، مطرح شده است. بررسی‌های به عمل آمده درباره فساد اداری در سطح جهانی نشان می‌دهد که این پدیده روز به روز پیچیده‌تر می‌شود و همین امر از ضرورت اتخاذ راه حل‌های جامع برای مبارزه با آن حکایت می‌کند. امروزه بسیاری از کشورها بدنبال از بین بردن فساد از جمله فساد اداری و کنترل آن می‌باشند. در به کارگیری راهکارهای مبارزه با فساد اداری باید توجه داشت که امروزه اشکال مختلف فساد و از جمله فساد اداری به صورت نظام مند اتفاق می‌افتد و شبکه‌ای از افراد در آن دخالت دارند و وقتی وقوع فساد نظام یافته است، هر گونه برنامه ریزی برای مبارزه با آن نیز باید نظام یافته و مستمر باشد. با توجه به موارد یاد شده این تحقیق بدنبال تبیین نقش فساد اداری در جوامع و پیامدهای آن می‌باشد. به این منظور، ابتدا وارد ادبیات مفهومی شده، به تعریف فساد و انواع آن اشاره می‌شود و سپس پیامدهای فساد اداری را برشمرده و نقش اجرای حکمرانی نوین در کاهش فساد اداری مورد تحلیل قرار می‌گیرد و در نهایت راهکارهای برون رفت از فساد اداری از جمله نقش پر رنگ فرهنگ سازمانی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: فساد اداری، فرهنگ سازمانی، سلامت اداری، حکمرانی نوین

### ۱- مقدمه

فساد اداری، پدیده‌ای است جهان شمول که نظام اداری هر کشور کم و بیش به آن دچار می‌باشد و تاریخ آن به قدمت پیدایش جوامع انسانی است. فساد اداری، زمینه رکود در تمام ابعاد را فراهم می‌کند و با آسیب زدن به توسعه، مانع رشد رقابت سالم می‌شود. علت‌ها و عوامل موثر بر بروز فساد متعدد و چند بعدی است و می‌توان در این زمینه دلایل مختلفی همچون: عوامل قانونی، قضایی، بازرسی و نظارتی، اقتصادی و سیاسی را نام برد. فساد، نیروی یکپارچه و متمرکزی نیست که بتوان آن را با راه حلی تک بعدی کنترل کرد، بلکه مستلزم استفاده از راهبردهای کلی نگر و چندبعدی است. راهبره‌هایی که تمامی ابعاد گفته شده را در برگیرد (هاشم زاده و همکاران، ۱۳۹۳).

فساد، پدیده نوینی نیست و رشد، تکوین و توسعه آن قدمتی به اندازه تاریخ اجتماعات انسانی و تاریخ سازمان‌ها و نهادها دارد. همه اجتماعات دارای سطوح و لایه‌هایی از فساد بوده‌اند و می‌توان به جرات ادعا نمود که تاریخ و تمدنی از حیات انسانی یافت نمی‌شود که فاقد فساد به اشکال متعدد نباشد. از این روی بایستی اذعان نمود که فساد، پدیده‌ای همه گیر و جهانی است. امروزه هیچ کشوری حتی دموکرات‌ترین و یا توتالیترترین، آزادترین و ناآزادترین، توسعه یافته‌ترین تا عقب مانده‌ترین کشورها، نظام اداری کشورشان را از تمامی جهات دارای سلامت اداری کامل نمی‌دانند. یعنی تمامی سیستم‌های اداری